

Any III

7 Juliol de 1901

Núm 85

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

A AQUELLS QUE DESPRECINTAN SON I HOMA ALABAN LO DELS ALTRES. — Dante.

«VERGONYA ETERNA»
CASA-NOVICIADO DE LA
COMPÀNIA DE

**Santa Teresa de Jesús
DE TORTOSA**

dos kilómetros de Tortosa, hacia poniente, situado en las afueras ó ensanche del arrabal del Jesús álzase sobre una planta que afecta forma de T el grandioso edificio de la Casa-Noviciado de las Hermanas de la Compañía de Santa Teresa de Jesús.

La incomparable harmonía de su conjunto abárca de una sola mirada. Descubre su frontispicio al lado Sur, mostrando al viajero la elegancia de su corte, la severidad de su fábrica y la gentileza de un estilo indescriptible que nos recuerda la fisonomía románica aprisionada por las alegres líneas del Renacimiento.

Como si quisiera proteger á los que van á entrar en aquella devota morada, desde el centro de la fachada principal se adelanta un ligero cuerpo por cuyo atrio se ingresa á la portería, en la cual el célebre *Todo se pasa* nos advierte que entramos en la mansión de Santa Teresa de Jesús.

La fábrica total de este edificio, sólida y maciza, descansa sobre un basamento de sillería, de un metro de altura aproximadamente, que rodea todo el exterior. Este edificio se compone de piso bajo, principal y segundo piso. Los muros, propiamente dichos, son de mampostería, y los ángulos salientes y las jambas y arcos de sus simétricas aberturas, de ladrillos del país. Estas ventanas, que afectan gusto románico, están construidas á plena cintra y divididas por una columnita ó parteluz de cemento, sobre la que voltean dos arquitos sosteniendo el anagrama de Santa Teresa de Jesús.

En el cuerpo avanzado, que en el piso bajo constituye el atrio, ostenta en los dos pisos altos magníficas vidrieras de colores, montadas, como las antiguas, con láminas de plomo y armaduras de

hierro. En el centro de cada una de ellas aparece pintado el escudo de Santa Teresa, cuyo blasón está reproducido, también, en un precioso bajorrelieve que sirve de coronamiento á la fachada que acabamos de describir.

Antes de ingresar en el interior de este edificio, preciso es consignar que todo el exterior ofrece igual estilo e idénticos detalles de construcción.

Franqueada la portería, traspasamos un ancho corredor, y entramos en el templo que ocupa el centro del ala perpendicular á la fachada. La planta de esta iglesia la forma una cruz latina: tiene tres ingresos, uno por la parte inferior y otro por cada uno del

grundo piso y es bastante capaz. Desde él se aprecia admirablemente todo el interior de la Capilla, la cual, como llevamos dicho, pertenece al estilo gótico, cuyo carácter no tan sólo se pone de manifiesto en los diferentes arcos y nervios que caracterizan la única nave del templo, su ábside y crucero, y ventanales con graciosos detalles lobulados, sino que también en los demás elementos de decoración que le dan vida y esplendor, como por ejemplo: el airoso púlpito y su elegante tornavoz, en forma de pináculo, tallado por nuestro amigo D. Vicente Benet, cuya fama de buen artista es de todos conocida, y el riquísimo altar que ocupa to-

pisos superiores. Todas estas dependencias reciben la luz por dos esbeltas claraboyas y por las puertas y ventanas situadas en los extremos de cada corredor.

Proponernos describir el interior de esta Casa Noviciado sería empresa árida, dada la premura del tiempo y además por no entrar en nosotros el propósito de trazar una monografía de este espacioso edificio.

Así y todo, nos place consignar que esta Casa Noviciado ofrece una bien calculada distribución; notándose en todas sus dependencias, admirables condiciones adecuadas al destino y objeto de cada una: airoso recibidor, anchos co-

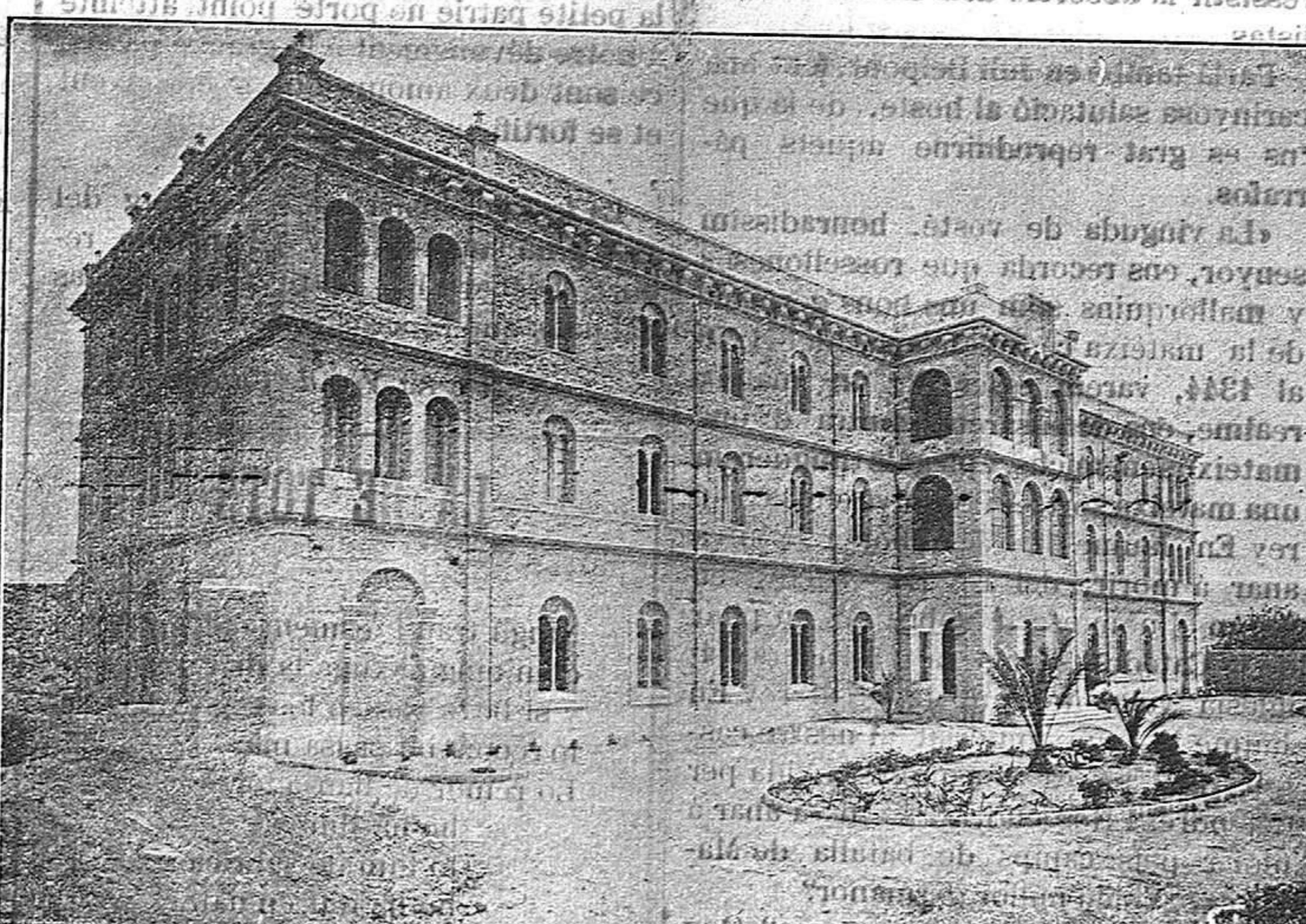
rredores que dan la vuelta al templo y facilitan la entrada á las demás habitaciones del interior; escuelas y salas de música, sala de labores, salon de recreo, dormitorios ventilados y espaciosas habitaciones destinadas á cocina y refectorio.

En toda la construcción de este edificio hemos observado un gran método en la distribución y muchas condiciones higiénicas, pero nada de gastos inútiles ni vana ostentación, como cumple á la modestia de las personas que allí se hospedan á mayor gloria de Dios y beneficio del próximo.

Francisco Mestra y Noé.

Tortosa, Junio de 1901.

LA OBRA DE SEMPRE

VISTA EXTERIOR DE LA CASA-NOVICIAT DE LA COMPANYIA DE SANTA TERESA. (JESUS)

travesaño que constituye el crucero.

El templo no está terminado todavía, pero por los detalles que nos ofrece su decorado de hoy, ad vinamos, un fondo total de belleza que, en dia no lejano, podrá compararse, dentro del límite de sus económicos materiales, con la de otros templos modelos de arquitectura ojival, que de seguro ha tenido muy presente el autor de este proyecto.

El coro de esta iglesia, emplazado en la parte inferior de la nave longitudinal, levántase sobre un elegante arco muy rebajado. Tiene ingreso por el se-

do el fondo del ábside. Este Altar ha sido construido en Valencia; tiene detalles hermosos, pero le falta algo para que su belleza sea total. Si á su talla riquísima se hubiese unido la proporción geométrica, no tendríamos que lamentar la desproporción que existe en las pequeñas estatuas y los colosales doceletes que las cobijan.

Saliendo de esta capilla por la puerta de ingreso mencionada, nos encontramos con un ancho y larguísimo corredor paralelo á la fachada principal del edificio. De igual forma y exactas dimensiones son los otros dos de los

Es d' aplaudir la conducta dels diputats regionalistes al abandonar á Madrid com a senyal de protesta del devèrgonyement dels de la conlliga, que desgovernan á l'Estat espanyol.

Això de valdres de la infamia y de la calumnia del criminal pera condemnar al innocent no s' esplica en lloc sinó en palissos dexats de la mà de Den com es Espanya. Son mesquineses polítiques d'un poble barbre y incult que han fet be 'ls nostres diputats de menyspreuarles.

Ara ja poden veure aquells qui dies enrera començaven á bescantar als diputats regionalistes de masses adictes á la Monarquia y á les Institucions per haver fet, lo que se vol fer de pura fórmula, unes quantes visites á alguns politichs madrilenys.

Els diputats regionalistes no son ni monarquichs ni federals; saben be prou que al regionalisme no 'l preocupa la forma de govern, perque la forma accidental no es essencial al modo de ser de les coses, y per xò lo mateix ens fa que governi l' Alfons com en Carles, lo mateix la República com la Monarquia; lo que 'ns preocupa, y es el fi de la nostra vindicació evolutiva, es arribar á gaudir d' una completa autonomia que dongui vida lliure á Catalunya dintre d' Espanya, ja monárquica, ja republicana.

De catalanistas n' hi han de monárquichs, de federals, de carlins, prò cap d' ells fa d' aquestes idees sa aspiració capital, perque ans que tot saben que es lo vindicament de la nostra nacionallitat lo essencial y la condició *sine qua non* pera la prosperitat moral y material de nostra estimada Patria.

Per xò allá á Madrid no hi varen anar els diputats regionalistes pera defençar aqueixa forma de govern ó aquesta al tre; si fos aixis no tindrian rahó d'esser les noves idees que bategan en el còr de Catalunya; sinó que hi varen anar pera mostrar lo que vol Catalunya, que es esser catalana y no pas castellana, ó subjugada per la influència castellana.

Mes no 'ls han volgut escoltar y han procurat ofegar llur veu del modo mès indigne; prò dia vindrà en que ells y nosaltres tocarèm els punyents efectes de tan esbojarrada y sistemática conducta.

La opinió catalana res té que veure ja ab el pençar de les demés regions espanyoles; podèm ben dir que entre ells y nosaltres hi ha un pregón abim que cada dia va aixamplantse mès y mès, degut al poch seny dels vividors de la política. Els aplausos de que 's feu digne 'l president de ministres, en Sagasta, per ses besties en contra de Catalunya, ens foren bofetades, y les bofetades no 'n crien d'amor, sinó odi, rabia y extermi. ¿Y aixis es com volen satisfer les aspiracions nobles de Catalunya?

Donchs, que vagin insultantnos, bofetejantnos y endogalantnos, que aixis serà com estrenyerán els braços de germanor entre Catalunya y 'ls pobles que exercexen la hegemonia del Estat; que vagin fent via en sa conducta *patriotica* que aixis serà com faran d' Espanya 'l poble mès feliç de la terra.

Fa llàstima pençar en el pervindre d' Espanya en les mans dels de sempre. El patriotisme espanyol ja no existeix, al menys aci Catalunya. Si 'ls catalans tinguessin, devant del mon, de donar proves de son patriotisme espanyol, aleshores, el govern veuria ben clar, potser massa, els efectes de sa política suicida. Estèm certs de que 'l govern y 'l poble espanyol s' enpenediran de no haver escoltat la veu de Catalunya portada á Madrid per la «Unió Catalanista» pels presidents de les cinch societats barcelonines, y ara mateix pels diputats regionalistes. Y dia vindrà en que s' en enpenediran.

Els pressagis son ben fatidichs. França y Inglaterra 'ns volten com dos corps famolenchs, y si 'ls de Madrid no s' esmenan, haurèm de dir: quan el seny ha vingut, l' home ja està perdut. Y aleshores veurán els que ara 'ns bescantan, com les idees dels qu' anavan al Congres espanyol á predicar eran les

úniques que podian regenerar y donar vida á Espanya.

El temps, per desgracia, ja 's cuidará de demostrar la veritat de les nostres assercions.

La obra de sempre va fent sa via, Espanya en mans dels castellans ha perdut tot un mon, y ara en les mateixes mans se perdrà á si mateixa. Es que les mateixes causes sempre produxeixen els mateixos efectes.

Jordi Jordà.

Tortosa, Juliol de 1901.

Els catalans de Fransa

«Una bella manifestació catalanista ha tingut lloc aquets dias á Perpinyá, baix la honorable presidencia de Monsenyor Carsalade del Pont.»

Ab aquestas paraules la revista sociològica y literaria *L' Ame Francaise*, comensa la resena de la vetllada que 's va dedicar alguns dias enrera á Perpinyá, al ilustre Vicari general de Mallorca, Mossén Alcover.

En aquesta hermosa manifestació de germanor catalana, parlà Monsenyor Carsalade, fent una vegada més l' apologia de nostra llengua, y recomanant als seus diocesans que no la treguin mai dels seus llavis.

Parlaren també en Justí Pepratx y en Carles Fojissin, encomanant tots dos en els seus discursos l' agermanament de tots els pobles de rassa catalana, pera ressistir la absorció dels Estats centralistes.

Parlà també en Juli Delpont, fent una carinyosa salutació al hoste, de la que 'ns es grat reproduuirne aquets párrafos.

«La vinguda de vosté, honradíssim senyor, ens recorda que rossellonesos y mallorquins som uns bons germans de la mateixa casa catalana; del 1276 al 1344, varem esser d' un mateix realme, ens defensarem contra d' uns mateixosenemichs, y plegats tinguem una mateixa sort. A Perpinyá s'estava el rey En Jaume I y á Mallorca se 'n va anar á morir; del rey En Sanxo, en tenim el nom escrit sobre d' un pilar de la Catedral, y la seva tomba era á l' iglesia vella de Sant Joan; el rey En Jaume II, que fou criat al nostre castell Real, se va consumir la vida per defendre 'l Rosselló, y se 'n va anar á morir pels camps de batalla de Mallorca, ¿Voleu millor germanor?

¿Y sabéu també lo que passa? Que Perpinyá es casi tal com el feren els reys de Mallorca. La ciutadela d' ara es l' antich castell real; y veyenne encara las parets altas, llis, fortificadas, qu' hom diria niu d' àlgas enlayrat pera vigilar la ciutat. La Catedral de Sant Joan, la va comensar el rey en Sanxo; y l' iglesia de la Real, la va acabar y la va establir el rey en Jaume II.»

En Leonci de Guardia acentuá més la festa ab un parlament en francés, en el que pregava á Mossen Alcover que 'ls hi obris el cor perque 's trobava entre amichs.

«Aussi vous prouvez sans crainte—deya el senyor Guardia— leur parler, leur con fier vos pensées et vos secrets désirs, ils y applaudiront, et, avec eux, la petite patrie catalane, fléru qu' on s'

ocupe en fin d' elle et qu' on crée un lien nouveua entre tous ses enfants en facilitant le moyen de remonter aux sources, aux origines de leurs histoire, littérature et d' apprécier ainsi mutuellement leurs œuvres.

l' âme catalane s' est réveillés, et, comme secoué d' un frisson patriotique, grisées de leurs anciennes gloires, les ont voulu reprendre l' œuvre des ancêtres, reconstituer en quelque sorte leur personnalité et se reconnaître elles-mêmes.

Ce sont là les légitimes aspirations des peuples, et rien ne les arrêtera dans ce magnifique mouvement régionaliste qui se dessine et qui les porte à réclamer hardiment leurs libertés et leurs autonomie, et mesquine des métropoles. Les entraues inutiles, les préjugés surannés tomberont, et, conscients de leurs droits et de leurs devoirs, débarrassés d' une contrainte désormais, sans excuse les hommes d' une même race, d' une commune origine, se gouxneront librement et donneront ainsi un plein essor à leur activité.

Certes, il ne faudrait point se méprendre sur le sens de nos paroles et nous écouser d' une pensée qui serait à nos yeux criminelle. Nous ne sommes pas des séparatistes. Le régionalisme et le séparatisme sont deux idées distinctes et qui s' excluent. Les vrais Catalans d' Espagne sont des patriotes qui demeurent attachés à leur pays comme nous restons fidèles au nôtre. L' amour de la petite patrie ne porte point atteinte à notre dévouement à la grande patrie, ce sont deux amours qui s' éprouvent et se fortifient l' un l' autre.

La festa catalana acabá en mitg del més gran entusiasme y deixant un recor inesborrable entre els patriotas catalans que hi assistiren.

(De *La Veu de Catalunya*).

LA DE TOTS

Ningú trau l' esment del poble,
com ningú axuga la mar;
y si bé 's passan los segles,
lo recor no passa mai.

Lo remor de llansadores
ho ha llunyat;

lo fum de fàbrica

ho ha dut en dalt.

Catalunya es Catalunya,
que no 's torna ayqua la sanch;

caminarás que camina,

á la fi s' hi arribará.

Ni les cançons s' han perdudes,
ni la llengua s' ha oblidat;
y l' auell que guardi alas
quan ell vulla pot volar.

Lo camí de ferro 'ns porta

d' ací d' allá;
y es com si estessim
tots barrejats.

Catalunya es Catalunya,
que no 's torna ayqua la sanch;

caminarás que camina,

á la fi s' hi arribará.

Lo sentiment de la Patria
lo temps no 'l pot rebellar;

nostre cor es son estatge,
y com ell no 's passa mai.

Encara dret al cel signa
lo Montserrat;
son esprit ompla
conques y plans.

Catalunya es Catalunya,
que no 's torna ayqua la sanch;
caminarás que camina...
tant debó que fos demá.

Isidro Reventós.

NOTICIES

Segons noticies, ab l' aprobació del senyor Bisbe s' ha nombrat una Junta composta de distingides personnes de la localitat, al objecte de portar á cap la construcció de la *Creu monumental* qu' ha de aixecarse al cim de Coll Redó.

Nostre volgut company l' Arquitecte diocesà senyor Abril, ha oferit projectar y dirigir debades la construcció d' aquest monument, que ha de perpetuar la fe del nostre poble en los sospirs del any Sant y comensament del sige XX.

Ha mort á Barcelona lo Canonge dignitat de Xantre que fou d' aquesta Seu nostre estimat amich el Reverent doctor don Joseph Panadés y Poblet, capellà major de Mozárabes, dignitat de la catedral de Toledo.

El difunt era fill de Piera (Tarragona) y feia alguns anys que per causa de la seva salut delicada residia á Barcelona, adscrit á la parroquia de la Puríssima Concepció. (A. C. S.)

Procedents de Valencia han arribat á nostra ciutat é instalat en sa pintoresca finca *La Vull*, ahont s' hi proposan passar l' istiu, la Excm. senyora donya Encarnacion de Nuñez Robres, Viuda de Leon, acompañada de sus simpáticas fillas y de sos no menys benvolguts fills los llms. senyors Marquesos d' Almunia.

Rebin tan ilustres hostes nostra mes afectuosa salutació.

En virtut del auto del senyor Jutje especial en la causa instruida ab motiu dels crims del 16 d' Abril de 1899, lo dimecres ingresaren de nou á la presó cinch dels processats dels vuyt que foren posats en llibertat provisional fa 18 dies. Los altres tres han sigut, també, cridats pera que 's presentin de reixes endins.

Repetim lo que deyem en nostre número prop passat:

A poch á poch se veurán les coses clares.

Avui deu arribar al port de Tarragona la esquadra francesa del Mediterrani, ahont permaneixerá fins passat demá.

Aplicat á l' âma del que fou nostre estimat amich D. Emili Fernandez y Luis, lo dijous se celebrá un solemnisim funeral á la iglesia de Sant Blai. Ab aquest motiu foren moltíssimes les personnes qu' acudiren al temple á pregar á Deu pel descans etern del maluguanyat senyor Registrador de la Propietat d' aquest partit.—R. I. P.

Los vehins del arrabal del Jesús tracten de demanar al Ajuntament un con-

La Veu de Tortosa

cert econòmic per a cubrir lo cupo de consums.

En los exàmenes de la Escola Municipal de música de Barcelona, celebrats fa pochs dies, la estudiosa alumna nostra paysana senyoreta Amparo Lledó, ha obtingut la nota de sobressalient en les classes de piano y solfeig y de notable, en la de lectura.

Lo dilluns se reuniren á la sala de sessions del Municipi representants dels diferents cassinos, societats y periodichs locals al objecte de tractar de les vinentes festes dedicades á la Mare de Déu de la Cinta.

La comissió 's tornará á reunir un d' aquests dies per acordar lo programa definitiu y 'ls medis qu' han de posarse en pràctica per la propaganda de la fira de bestiar, batalla de flors, festa al riu y demés números del programa.

Lo dia 4 del corrent cumpliren nou anys de la horrorosa catàstrofe que contemplá Tortosa ab motiu del incendi del antich pont de barques.

Los catalans partidaris del centralisme poden donar les gracies als polítics de Madrid per la calma que soLEN gaster en totes les millores y necessitats qu' interessen á Catalunya.

Lo darrer número de la *Ilustració Artística* reproduheix una hermosissima marina original de nostre estimat amich y paysà D. Joseph M. Marqués. Aquesta obra no desdiu de les que mes nom han donat á son distingit autor á qui ens plau felicitar.

Comunican de Prat de Compte que la filoxera continua invadint las vinyas d' aquell terme municipal.

Per notices que rebem d' alguns pobles de la província 's confirma que la vinent cullita d' avellana serà bastant abundant.

Hem rebut lo primer número de la Revista que baix lo titol de *Cataluña, Valencia, Aragón y Baleares* acaba de sortir á Buenos-Aires.

Queda establert lo cambi.

Avuy tindrà lloch á la Plassa de Toros, un' altra funció acrobàtica y gimnàstica per la aplaudida companyia que dirigeix Mr. Luis.

S' ha disposat que quan el destinatari d' una expedició de mercaderias subjectas á *guia ó vendi* no 'ls pugui presentar per haverlos perdut, se farà constar y 's concedirà al destinatari 'l temps màxim de quinze días pera que presenti certificat, exprés pel funcionari que hagués autorisat dits documents y ab quina certificació se farà entrega de la mercaderia. Aquestas certificacions se demanaran als funcionaris ó autoritats á qui correspongui, que despaxarán dits documents á las 24 horas.

Plens de pena ens associém al dolor que 'n aquests moments sofreix nostre estimat amich D. Joseph Ribás y Cots per la mort de sa filla donya Josepha (q. a. c. s) per quina ànima preguem á Deu.

Voreta la mar y en un dels punts més cèntrichs de les platges de l' Ampolla hi ha dos cases pera llogar, totes dos de moderna construcció.

Pera més detalls se poden dirigir á la estamperia de la senyora viuda de Navarro, carrer de la Rosa número 3. —Tortosa.

Segons notices que tenim de l' Ametlla, actualment es molt important la pesca de sardinas en aquell punt marítim.

El senyor Mañe y Flaquer Director del *Diario de Barcelona*, segueix en el mateix estat de gravetat, essent de temer que la seva malaltia tingui d' un moment al altre un funest desenllás.

Celebraríam que aquells pronostichs no es cumplissin y que 'l malalt entrés aviat en una franca millora.

Ha mort al Laboratori del Dr. Ferrán, de Barcelona, la noya de Remolins que fa uns dotze dies va ser mossegada per un gos rabiós.—(A. C. S.)

La *Koelnische Zeitung* de Berlin, diu que 'l Govern espanyol ha donat á Alemania la prioritat pera la venda de Fernando Poo, haventse ja format un sindicat de banquers y comerciants alemanys pera aquell objecte.

Amunt y crits: Aquesta gent de Madrid son molt tranquil·ls; lo que no 'ls ho prenen ho venen.

¡Pobra Espanya!..

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 7, Sant Fermí.—Dilluns, 8, Santa Isabel.—Dimarts, 9, Sant Cirilo.—Dimecres, 10, Sant Cristófol.—Dijous, 11, Sant Pio I.—Divendres, 12, San Joan Gualbert.—Dissabte, 13, Sant Anaclet.

CURIOSITATS

BIBLIOTECAS ROMANAS

Los romans, de las ciutats que conquerian, junt ab las obras del art, se'n portavan també los llibres, tenint amanuenses pera transcriurels; los ll·gavan ab luxo y 'ls recondian en bibliotecas. La primera fou la que Paulo Emili se n' endugué de Macedonia. Lúculo dexava visitar la seva que se 'n portá del Ponte. F. Céssar va formar una veritable llibreria pública y mentres Cícero alabava la de Pomponi Atich, Perseu dexa 7 códices á sos maestres, Cornuto y Prini 'ls seus á Corno, Claudia tenia una triple biblioteca romana, àtica y cristiana.

Vitrubi recomanava que la biblioteca fos situada á llevant, pera rebrer més aviat la llum y no estar tan esposada al perill del corch y dels vents humits. A dit efecte s' habilitavan espanyolas y bellas estadas, adornantlas ab retratos d' homens célebres, epigramas y altres inscripcions.

VARIETATS

L'ESCARBAT PILOTER Y LAS ABELLAS (FAULA)

(A un criticador d' ofici, famós pels seus disbarats)

Un escarbat piloter anava á fer cada dia

de brossa y de porqueria sa bola dins d' un femer.

Un jorn va voler lo cel qu' entrés de casualitat dins d' un buch molt ben cuydat fins á dalt tot ple de mel.

Al serhi dins, l' animal, y al veure la mel aquella va pensar: « Podré fer d' ella una bola sens igual. »

Mes quan la tocá ('l robi!) y la dolçó 'n sentigué, feu « ¡Ex! », y, fugint digué: « La mel no 's ha fet per mí. »

Ho van sentir las abellas, y ¿qué van fé? 'L van matar? No. No 's va volé embrutar lo seu agulló cap d' ellas.

J. P. B.

BATXILLERÍAS

UN SPORT SALVATGE

Verdaderament se fa difícil explicar com en països que 's diuen civilisats y realment ho son, no sols se consentin, sinó que 's propaguin y 's fomentin com á medi de divertiment espectacles que fins refusarien per crudels las tribus més salvatges.

Ens referim al boxer, sport inhumà, tan extés avuy á Inglaterra y contra 'l que han aixecat la veu en diferentas ocasions els bons patricis d' allí sense més resultats, per ara, que 'ls que han optingut á Espanya 'ls organisadors de la campanya contra las corridas de toros, prova que 'l salvatgisme per tot allí ahont enfonza las arrels se fa difícil d' arrençar.

Pér aquesta vegada 'ls jurats inglesos acavan de sentenciar que 'l fet de fer un cap nou á un home es un sport complertament llicit sempre que tingui efecte á cops de puny, en camp clòs y davant d' un públic selecte.

La darrera víctima del boxer Billy Smith, va morir deu fer cosa d' uns vuit días al hospital de Charing-Cross, moments després del assalt, en el que va rebre del seu contrincant un cop mortal al cap.

Lo més indigne aquí es el veredicte del jurat anglès davant del que s' ha vist el judici relacionat ab aquell fet, el que ha declarat solemnement per las rahons avans esmentadas,—que son ben pobres rahons,—que ningú pot ser responsable de semblant fet.

Sobre aquest incalifiable succès, la prempsa francesa, potser més que portada per sentiments humanitaris, per no deixar-se perdre una ocasió de mortificar als inglesos, se permet fer una pila d' apreciacions, de las que no 'n surten prou ben parats els seus veïns de l' altra banda del Canal.

Ab tot, no falta un diari de Paris que portant la qüestió al seu terreno natural, sense que per això aboni per res el veredicte del jurat que ha entés en la causa per mort del infelis Billy Smith, recorda el fallo absolutori donat pel jurat francés ab motiu de la causa instruïda contra un cert subjecte que tot volent provar si la potència dels seus punys era major que la resistència de la seva dona, va quedarse viudo als primers ensaigs.

¿No es cert que qualsevol diria que Europa encara està per descubrir?

Un Batxiller.

MAXIMES

DE CICERON

—Naturalment tant desitjam apendre com ensenyuar.

—La justicia es la reyna de les virtuts.

—Devem tots mirar per la comuna utilitat.

—Fuig de plets.

—Lo parricidi es la major de les mal-vestats.

—No hi ha res tan convenient com una bona amistat.

—No deu l' amich estimar menys l' amich, que si mateix.

—La Beneficencia es part de la justicia.

—Del temple de virtut l' hom passa al de la gloria.

—La virtut per si mateixa fa los homes venturosos.

Traducció d' A. Bulbena.

PENSAMENTS

—La expressió del pensament no deu trahirse ab midas.

—L' idioma es la fita d' una nació.

—Compendi de tota la ciència humana: morir per viure.

—La dona es la bella esfinge misteriosa; no vulian desxifrarla.

—En amor no hi ha reglas generals, tot son excepcions.

—Pochs son los homes que pensan ab lo seu cap.

—Dexemnos de modas: la veritat es una, la bellesa també.

—L' artifici es lo mes gran enemic del art.

—L' art perfet es inconsútil com la túnica de Jesús.

PASSA - TEMPS

JEROGLIFICH

K B 171 A

***

CHARADA RÁPIDA

La primera es animal; prima-tres es part del cos; prima-dos es jutge turch. Tot, se troba en totes, las casas.

INTRINGULIS

A O

Ab aquestas dos vocals y dos consonants formar lo nom de un carrer de Tortosa.

PROBLEMA

Buscar dos números que sumen 740 y que 's diferencien en 128.

Les solucions al número próxim.

***

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

***

Al jeroglifich: *Passat per las armas*.
A las xaradas: *Cábala y Cabot*.

Al intringulis: *Parra*.

Manel Toga Munt.

Tortosa, Juliol de 1901.

Imp. de E. Cantero, San Blas, 34, Tortosa.

